

УДК 02+001.102]:004.77:378.4(438)"20"
DOI: 10.31866/2616-7654.13.2024.307143

**ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ
З ІНФОРМАЦІЙНОЇ ТА
БІБЛІОТЕЧНОЇ СПРАВИ
В УНІВЕРСИТЕТАХ
ПОЛЬЩІ
(ДОСВІД ПЕРШИХ
ДЕСЯТИЛІТЬ ХХІ СТ.)**

Ірина Петрова,
кандидатка історичних наук,
доцентка кафедри інформаційної діяльності,
Маріупольський державний університет
(Київ, Україна)
e-mail: i.petrova@mi.edu.ua
ORCID: 0000-0002-9032-3203

Євген Горб,
магістрант,
Маріупольський державний університет
(Київ, Україна),
запрошений дослідник
Французького центру досліджень
гуманітарних та соціальних наук
(Прага, Чехія)
e-mail: e.gorb@mi.edu.ua
ORCID: 0000-0002-9782-9194

Для цитування:

Петрова, І., & Горб, Є. (2024). Підготовка фахівців з інформаційної та бібліотечної справи в університетах Польщі (досвід перших десятиліть ХХІ ст.). *Український журнал з бібліотекознавства та інформаційних наук*, 13, 157–172. <https://doi.org/10.31866/2616-7654.13.2024.307143>

Метою статті є огляд напрямів підготовки фахівців бібліотечно-інформаційного спрямування у закладах вищої освіти Польщі на початку ХХІ століття.

Методи дослідження. Пропоноване дослідження ґрунтується на аналітико-синтетичному аналізі наукових публікацій провідних польських науковців, які займалися проблематикою вищої бібліотечної та інформаційної освіти. Авторський виклад актуального стану університетської освіти інформаційно-бібліотечного профілю у Польщі заснований на обробленні матеріалів офіційних веб-порталів закладів вищої освіти, що здійснюють профільну підготовку здобувачів. Серед спеціальних методів дослідження було застосовано контент-аналіз із метою виявлення позицій окремих вчених щодо проблем розвитку інформаційно-бібліотечної освіти у Польщі.

Наукова новизна публікації полягає у постановці практично недослідженої в українській науці проблеми, яка вимагає опрацювання з огляду на практичну значимість польського досвіду реформування вищої освіти інформаційно-бібліотечного профілю.

Основні висновки. У ході дослідження було з'ясовано, що у Польщі процес трансформації підготовки фахівців інформаційно-бібліотечного профілю відповідно до запитів сучасного інформаційного суспільства ще не завершено. Продовжуються наукові дискусії щодо оптимізації номенклатури напрямів, за якими здійснюється навчання в університетах, розглядаються варіанти створення спеціальностей міждисциплінарного характеру, частина яких вже не один рік тестується в окремих закладах вищої освіти. Аналіз офіційних інтернет-представництв 11 державних університетів Польщі виявив тенденції до стрімкого скорочення класичних напрямів підготовки здобувачів у сфері інформаційної та бібліотечної справи, що викликано насамперед запитом потенційних роботодавців та посиленням інтеграції новітніх технологій у всі сфери життєдіяльності суспільства.

Ключові слова: Польща; польські університети; вища освіта; бібліотечна освіта; інформаційна освіта; фахівці з інформаційної та бібліотечної справи; напрями підготовки.

ВСТУП

Польща на зламі XX та XXI століть переживала певні зрушення в інформаційно-бібліотечній справі – як у науковій дисципліні, так і у дидактиці вищої школи. Дискусії щодо місця наук про інформацію та документ у системі наукових дисциплін у цій країні тривають і зараз, що знаходить своє відображення у частих трансформаціях процесу підготовки фахівців інформаційно-бібліотечного профілю закладами вищої освіти. з огляду на загалом спільні умови розвитку університетської дидактики дисциплін інформаційно-бібліотечної сфери в Україні та Польщі, було б доречним проаналізувати досвід сусідньої держави у царині форми і змісту навчання фахівців інформаційної та бібліотечної галузі.

ТЕОРЕТИЧНЕ ПІДґРУНТЯ

Проблема підготовки фахівців інформаційно-бібліотечного сектору у Польщі до сьогодні не була широко розглянута в українській фаховій літературі, незважаючи на загальне зростання зацікавленості вивченням досвіду зарубіжних країн у сфері підготовки спеціалістів означеного профілю. Прикладом таких досліджень можна вважати огляд європейських центрів підготовки фахівців інформаційно-бібліотечної сфери авторства О. Воскобойнікової-Гузевої. Науковиця окреслила стан підготовки фахівців інформаційно-бібліотечного сектору у Варшавському університеті, зосереджуючи увагу на діяльності кафедри бібліографії та документації (Воскобойнікова-Гузева, 2017, с. 28).

Серед останніх знакових публікацій варто згадати недавню статтю А. Гуменчука, який зосередив свою увагу на історичному огляді розвитку вищої бібліотечної освіти у Польщі. Відзначимо, що автор детально зупинився на періоді XIX – середини XX століття, натомість сучасний стан бібліотечної освіти у сусідній країні розглянутий загально. Вчений, на нашу думку, вдається до ідеалізації польської системи підготовки фахівців бібліотечного профілю і вважає, що Україна має перейняти такі її риси, як «ступеневість та спадкоємність освітніх рівнів, міжнародну мобільність, гнучкість та міждисциплінарність змісту освітніх програм, компетентнісний підхід» (Гуменчук, 2022, с. 121). Проте, зазначимо, що всі означені якості простежувалися в українській вищій освіті із самого початку Болонського процесу.

Серед праць більш загального спрямування відзначимо монографію І. Нестеренко, яка звертається до польського досвіду модернізації вищої педагогічної освіти. з огляду на рік видання праці (2015), дослідниця обмежилася характеристикою освітніх реформ, що проводилися протягом 2004–2013 рр., пов'язаних із євроінтеграційними прагненнями Польщі (Нестеренко, 2015).

Цілком природно, що польські дослідники у своїх публікаціях регулярно звертаються до аналізу змісту підготовки фахівців з інформації та бібліотечної справи, однак лівова частка цих досліджень стосується переважно бібліотечної освіти, а інформаційний компонент дещо випадає із загального контексту. Серед оглядів науково-теоретичного підґрунтя підготовки спеціалістів інформаційно-бібліотечної сфери в Польщі відзначимо статті А. Токарської (Tokarska, 2016) та І. Хофман (Hofman, 2019), при чому остання досить розлого торкається тенденцій у розвитку польської фахової освіти, пов'язаних із переходом інформатології (науки про інформацію) і бібліології до сфери наук про соціальні комунікації та медіа.

У польській фаховій періодиці нерідко публікуються огляди досвіду підготовки фахівців інформаційно-бібліотечної сфери в окремих університетах. Зокрема,

цьому було присвячено статті І. Грухалі та М. Станули (Gruchała & Stanula, 2013), М. Федорович-Крушевської (Fedorowicz-Kruszewska, 2016), Г. Русинської-Гертих (2015), Б. Джевецького та А. Печки (Drzewiecki & Pieczka, 2019), М. Круль (Król, 2020), З. Грушки (Gruszka, 2020) та ін. Дещо перегукується з темою пропонованої публікації оглядова стаття Д. Піотровського (Piotrowski, 2012), в якій розглядаються освітні програми із бібліотекознавства у польських університетах, проте у контексті нашого дослідження вона яскраво ілюструє ті зміни, які сталися у Польщі щодо вищої освіти інформаційного та бібліотечного профілю. Цього ми детально торкнемося у відповідній частині нашої статті.

Метою статті є огляд напрямів підготовки фахівців бібліотечно-інформаційного спрямування у закладах вищої освіти Польщі на початку XXI століття.

МЕТОДИ ТА МАТЕРІАЛИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Дослідження передусім базується на аналітико-синтетичному аналізі наукових публікацій польських авторів, які займалися проблематикою підготовки здобувачів вищої освіти інформаційно-бібліотечного профілю, – це вже згадані статті І. Грухалі, М. Станули, Б. Джевецького, А. Печки, М. Круль, Д. Піотровського, А. Токарської, І. Хофман та ін. В основу огляду змісту профільного навчання у закладах вищої освіти Польщі ми поклали матеріали офіційних інтернет-порталів провідних університетів країни і розміщені там плани, програми підготовки фахівців з інформації та бібліотечної справи, переліки професійних компетенцій, іншу супровідну документацію, якою забезпечується навчальний процес. Серед спеціальних методів, що були використані під час проведення дослідження, варто також виділити контент-аналіз, який було застосовано в ході з'ясування позицій окремих польських науковців щодо засадничих проблем розвитку інформаційно-бібліотечної освіти у Польщі, аналіз змісту фахової наукової періодики, на сторінках якої висвітлювалися окремі аспекти підготовки фахівців інформаційно-бібліотечного профілю.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Друге десятиліття XXI століття стало періодом революційних змін у вищій освіті Польщі, які пов'язані не стільки з європеїзацією вищої школи, обумовленою вступом країни до Європейського Союзу, скільки із саморефлексією польської науки, ліквідацією певних прогалин, викликаних тривалою міжнародною самоізоляцією польських науковців у другій половині XX століття. Ця рефлексія торкнулася і наук інформаційно-бібліотечного циклу, що у Польщі окреслені визначенням «бібліологія та інформатологія». За результатами тривалої наукової дискусії було прийнято ряд урядових постанов, за якими із 2018 року бібліологія та інформатологія опинилися у складі наук про соціальні комунікації та медіа. Важливими чинниками, що призвели до ухвалення подібного рішення, стали мультидисциплінарний характер науки про інформацію, вже згадана стандартизація польської освіти відповідно до європейських норм та, що не менш важливо, потреба в оптимізації університетських структур, викликана економією коштів.

Це суттєво позначилося на підготовці фахівців інформаційного профілю закладами вищої освіти, і, на переконання І. Хофман (Hofman, 2019), науково-освітні пертурбації, пов'язані з бібліологією та інформатологією, ще далекі від свого завершення з огляду на тривання процесу інституалізації науки про інформа-

цію у Польщі (рр. 313, 316). з інтервалом у кілька років інформаційно-бібліотечна вища освіта у Польщі пережила не тільки процес перегляду освітніх програм, що не змінювалися десятиліттями, але й вимушена була формувати дидактику своїх наукових дисциплін практично з нуля після чергової трансформації урядової номенклатури спеціальностей (Król, 2020, рр. 352–353). На перший погляд, це мало негативно позначитися на процесі підготовки фахівців, однак все відбувається з точністю до навпаки – для молодшої, методологічно незрілої науки, якою є інформатологія в Польщі, корисна саморефлексія, покликана за короткий час випробувати одразу кілька парадигм підготовки фахівців інформаційного профілю.

Формування системи інформаційно-бібліотечної освіти в Польщі напряму залежало від наукового поступу у цій галузі. Одними з головних дискусійних питань досі залишаються співвідношення та взаємозалежність науки про інформацію (інформатології) та науки про книжку (бібліології). Дослідники констатують, що станом на сьогодні не можна говорити, що розвиток інформаційного суспільства призвів до зникнення книжок із життя людини, і нагальної потреби розділяти ці науки немає, тож поєднання бібліології та інформатології в один науковий та освітній напрям зберігається і на сучасному етапі розвитку польської системи вищої освіти (Tokarska, 2016, р. 660).

Польща мусила відносно швидко пристосовуватися до європейських норм вищої освіти, що вплинуло і на підготовку фахівців у сфері інформаційно-бібліотечної справи, починаючи з основного напрямку – наукова інформація та бібліотекознавство. Приєднання Польщі до Болонського процесу передусім змінило структуру інформаційно-бібліотечної освіти – замість одного п'ятирічного циклу з'явилися окремі трирічний (ліценціат) та дворічний (магістеріум). М. Круль (Król, 2020) із цього приводу зауважила, що такі зміни негативно вплинули на якість навчання, і не тільки у сфері бібліотекознавства, у якій спеціалізується дослідниця, але й загалом (р. 354). Проте ми вважаємо цей аргумент безпідставним. Більше того, частина університетів зберегли п'ятирічну програму підготовки здобувачів – так звана неподільна магістратура (*jednolite studia magisterskie*).

Відповідно до розпорядження міністра науки та вищої освіти Польщі від 12 липня 2007 року обов'язкові стандарти були замінені зразковим переліком ефектів освіти у галузі знань, умінь та компетенцій. Запровадження нових нормативних документів затяглося на довгі 6 років. Переліки результатів, умінь і компетенцій були втілені у життя ухвалою Головної ради науки та вищої освіти від 13 березня 2013 року. Фінальний документ, актуальний на сьогодні, відомий під назвою «Польська рамка кваліфікацій», – це свого роду методика опису освітніх пропозицій університетів для потенційних абітурієнтів (*Zintegrowany System Kwalifikacji*, n.d.). Ці пропозиції мають формуватися таким чином, щоб дати уявлення про результати навчання за обраним напрямом, яким має відповідати студент після проходження курсу. Саме завдяки «Польській рамці кваліфікацій» забезпечується визнання польських дипломів у ЄС – шляхом зіставлення відповідних знань, умінь та компетенцій (Piotrowski, 2012, рр. 1–2). У рамках цих переліків заклади вищої освіти отримали широку автономію для формування освітніх пропозицій напрямів для абітурієнтів.

Поряд із традиційним «Наукова інформація та бібліотекознавство» з 2012/2013 навчального року були відкриті такі напрями, як управління інформацією (Ягел-

лонський університет), цифрова та мережева публікація (Вроцлавський університет), інформація у цифровому середовищі (Лодзький університет), управління інформацією та бібліологія (Університет Миколая Коперника), інформація в інституціях е-суспільства (Сілезький університет у Катовицях), інформація в е-суспільстві, прикладна інформатологія (Університет Марії Кюрі-Склодовської), архітектура інформації (Поморський університет у Слупську), інформація у публічному просторі (Університет імені Яна Кохановського).

Однак у тому ж 2013 році польські освітяни зробили черговий крок назад, який «вдарив» по такому напрямку, як бібліотекознавство. Тепер для роботи бібліотекарем не треба було отримувати спеціалізовану вищу освіту, достатньо середньої або середньої спеціальної. Це призвело до того, що заклади вищої освіти, що провадили підготовку фахівців із бібліотекознавства, почали змінювати назви структурних підрозділів (інститутів, кафедр) та напрямів, у яких фігурувало бібліотекознавство. Саме так з'явилися згадані вище напрями – архітектура інформації, управління інформацією, цифрова публікація. Лише окремі університети зберегли класичний напрям бібліотекознавства та наукової інформації. Однак у згаданих змін був і зворотний бік – спеціальність мала трансформуватися відповідно до вимог часу та стрімкого розвитку інформаційних технологій (Król, 2020, pp. 354–355, 357).

У контексті огляду напрямів навчання фахівців інформаційно-бібліотечного профілю у Польщі варто згадати про дискусію, що точилася у науковій спільноті ще з 90-х рр. XX століття, – мова йде про шляхи розвитку дидактики архівістики. Частина дослідників вважали, що польські університети мали відійти від традиційної історичної парадигми підготовки архівістів і готувати інформатиків на фундаменті архівознавчої освіти. Цього буцімто вимагала революція у сфері цифрових технологій.

Одним із результатів цієї дискусії стала поява такого напрямку підготовки, як інфоброкерство, управління документацією та архівістика. Акцент на управлінні документацією був пов'язаний із можливостями працевлаштування майбутніх працівників – це мали бути численні поточні архіви, а не обмежене коло архівних закладів історичного спрямування. Така трансформація архівної освіти наблизила Польщу до світової освітньої моделі підготовки архівістів як інформаційних фахівців, від якої Польща відставала майже на 50 років (Drzewiecki & Pieczka, 2019, pp. 325–327).

Освітній процес за напрямами інформаційно-бібліотечного спрямування у польських університетах відбувається згідно із трьома основними парадигмами, які трансформувалися відповідно до потреб сучасного суспільства:

- науково-організаційної (в основі ідея інформаційного суспільства);
- концепції управління інформацією, в основі якої необхідність полегшення користувачам доступу до інформації;
- концепції посередництва між інформацією та користувачем, яка прийшла на зміну парадигмі, сконцентрованої навколо документа, документних комплексів та управління ними (Tokarska, 2016, pp. 659–660).

Станом на кінець 2023 року у підпорядкуванні Міністерства освіти та науки Польщі перебуває 65 державних закладів вищої освіти, з яких 11 університетів здійснюють підготовку здобувачів за напрямами інформаційно-бібліотечного

профілю, а саме: Вроцлавський університет, Варшавський університет, Педагогічний університет імені Комісії національної освіти у Кракові, Лодзький університет, Сілезький університет у Катовицях, Ягеллонський університет, Університет Марії Кюрі-Склодовської, Університет Миколая Коперника, Вармінсько-Мазурський університет, Університет кардинала Стефана Вишинського та Університет у Седльцях. із зазначених закладів 9 мають статус класичного університету і 2 – педагогічного (Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, 2023). Одразу зауважимо, що в ході дослідження до уваги було взято лише державні заклади вищої освіти, адже у Польщі діє велика кількість приватних (216 станом на середину 2023 року), статус яких постійно змінюється, і вони потребують окремого опрацювання (*Institucje systemu*, n.d.). Інформацію щодо напрямів інформаційно-бібліотечного профілю представимо у вигляді табл. 1, яку було узагальнено в результаті аналізу інтернет-порталів польських закладів вищої освіти (Instytut Historii, n.d.-a, n.d.-b; Instytut Nauk o Informacji, n.d.; Instytut Nauk o Komunikacji Społecznej i Mediach, n.d.; Instytut Studiów Informacyjnych, n.d.-a, n.d.-b; Katedra Informatologii i Bibliologii, n.d.; Instytut Badań Informacji i Komunikacji, n.d.; Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu Wydział Nauk Historycznych, n.d.; Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, n.d.-a, n.d.-b, n.d.-c, n.d.-d; Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, n.d.; Uniwersytet Wrocławski, n.d.-a, n.d.-b, n.d.-c, n.d.-d, n.d.-e; Wydział Dziennikarstwa Informacji i Bibliologii Uniwersytet Warszawski, n.d.-a, n.d.-b; Wydział Humanistyczny Uniwersytet Śląski w Katowicach, n.d.-a, n.d.-b).

Таблиця 1

**Напрями підготовки фахівців з інформаційної та бібліотечної справи
у державних закладах вищої освіти Польщі
(станом на грудень 2023 р.)**

№	Заклад вищої освіти	Структурний підрозділ	Напрямок
1.	Вроцлавський університет	Філологічний факультет, Інститут наукової інформації та бібліотечного знання	Наукова інформація та бібліотечне знання (перший та другий ступені)
			Цифрова та мережева публікація (перший та другий ступені)
			Управління інформацією (другий ступінь)
2.	Варшавський університет	Факультет журналістики, інформації та бібліології	Наукова інформація та бібліотечне знання (перший та другий ступені)
			Архітектура інформаційного простору (перший та другий ступені)
3.	Педагогічний університет імені Комісії національної освіти у Кракові	Інститут наук про інформацію	Управління інформацією та цифрова публікація (перший та другий ступені)
			Архітектура інформації (перший ступінь)

Український журнал з бібліотекознавства та інформаційних наук. Випуск 13 (2024)
 Ukrainian Journal on Library and Information Science. Issue 13 (2024)

Продовження табл. 1

4.	Лодзький університет	Філологічний факультет	Інформація у цифровому середовищі (перший ступінь)
			Інформатологія (з бізнес-англійською) (другий ступінь)
5.	Сілезький університет у Катовицях	Гуманітарний факультет	Наукова інформація та бібліотекознавство (перший та другий ступені)
			Архітектура інформації
6.	Ягеллонський університет	Факультет управління та суспільних комунікацій, Інститут інформаційних досліджень	Управління інформацією (перший та другий ступені)
			Електронна обробка інформації (перший ступінь)
7.	Університет Марії Кюрі-Склодовської	Факультет політології та журналістики, Інститут наук про суспільну комунікацію та медіа	PR та управління інформацією (перший ступінь)
8.	Університет Миколая Коперника	Факультет філософії та суспільних наук, Інститут інформаційних та комунікаційних досліджень	Архітектура інформації (перший та другий ступені)
		Історичний факультет, Інститут історії та архівістики	Архівістика та управління документацією (перший та другий ступені)
9.	Вармінсько-Мазурський університет	Гуманітарний факультет	Архівістика та управління сучасною документацією (другий ступінь) (набір здобувачів із 2023 р.)
10.	Університет кардинала Стефана Вишинського	Історичний факультет	Архівістика та управління документацією (перший та другий ступені)
			Бібліотекознавство (другий ступінь)
11.	Університет у Седльцях	Факультет гуманітарних наук, Інститут історії	Інфоброкерство та сучасне діловодство (перший ступінь)

До наведеного вище переліку не увійшов ще один заклад вищої освіти класичного типу – Університет Казимира Великого в Бидгощі. В рамках Інституту суспільної комунікації та медіа у ньому діє кафедра пресознавства та інформатології, яка до 2019 року здійснювала підготовку здобувачів за напрямом «Наукова інформація та бібліотекознавство», проте сьогодні навчання здійснюється лише у рамках програм післядипломної підготовки, і жодна із них не стосується інформаційно-бібліотечних студій (Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, n.d.).

Варто підкреслити, що у табл. 1 ми не врахували цілий ряд гібридних напрямів підготовки, сформованих відповідно до прагнення організувати підготовку фа-

хівців інформації більш вузького профілю. Це лише підкреслює міждисциплінарний характер науки про інформацію. Виникають такі напрями, як геоінформація (географічний факультет Лодзького університету) та геоінформатика (Університет Марії Кюрі-Склодовської), де основний освітній напрям набуває інформатологічних властивостей (Tokarska, 2016, p. 657).

Порівняння опрацьованого нами масиву інформації щодо напрямів підготовки фахівців бібліотечно-інформаційного профілю з аналогічними відомостями кількарічної давнини дає підстави для виокремлення певних тенденцій розвитку інформаційно-бібліотечної освіти у Польщі на сучасному етапі. Вихідним пунктом для подібного порівняння у нашому випадку є стаття Д. Піотровського, який спробував окреслити становище інформаційно-бібліологічних студій у Польщі зразка 2012 року. Тоді у країні нараховувалося 7 інституцій, що готували здобувачів означеного профілю.

Трохи більше ніж за десять років до переліку Д. Піотровського додалося 4 заклади вищої освіти. Перше, що кидається у вічі, – практично всі інституції, що готували бібліотечних та інформаційних працівників у 2012 році, змінили свою назву, позбулися таких термінів, як «бібліологія», «бібліотекознавство», «наукова інформація» тощо. Винятком сьогодні є лише Вроцлавський та Варшавський університети, перший з яких зберіг у своїй структурі Інститут наукової інформації та бібліотекознавства, а другий знайшов місце для бібліології у назві факультету, де навчаються здобувачі інформаційно-бібліотечного спрямування. Всі інші структурні підрозділи перепрофілювалися у напрямку соціальних комунікацій та медіа, а також інформаційних досліджень. Це є наслідком запровадження нової номенклатури спеціальностей у Польщі, про що ми згадували вище (Piotrowski, 2012, p. 1).

Наступна кардинальна зміна стосується напрямів підготовки фахівців і також частково пов'язана із трансформаціями номенклатури спеціальностей та галузей знань. Мова йде про практично повне зникнення колись класичних напрямів навчання фахівців бібліотечної та інформаційної справи – бібліотекарів, книгознавців, фахівців наукової інформації та ін. Замість цього було запроваджено напрями, поява яких була продиктована стрімким зростанням ролі цифрових технологій у житті суспільства та, відповідно, новими запитами на ринку праці.

Наприклад, підготовка за напрямом «Бібліотекознавство» у Польщі більше не здійснюється на бакалаврському рівні, і є тільки один заклад вищої освіти (незалежно від форми власності), що готує бібліотечних працівників у магістеріумі, – Університет кардинала Стефана Вишинського (*Studia prowadzone na określonym kierunku*, n.d.). Самі бібліотеки як місця працевлаштування випускників вже не просто книгозбірні – зараз це осередки інформації, які не тільки накопичують знання, але й обробляють та поширюють їх. Фахівці «класичного» профілю на сьогодні не затребувані, роботодавці хочуть бачити інфоброкерів, фахівців з управління та архітектури інформації тощо. із запитами та потребами роботодавців пов'язано і посилення практичної складової підготовки фахівців.

ВИСНОВКИ

Таким чином, підготовка бібліотечних та інформаційних працівників у Польщі відбувалася на фундаменті історичної освіти, проте стрімка інтеграція цифро-

вих технологій у суспільство внесла корективи в освітній процес, і акценти навчання змістилися у бік соціальних комунікацій та медіа.

Польські освітяни швидко зрозуміли, що лише ринок праці може диктувати університетам правила та умови підготовки фахівців, саме роботодавці формували ту номенклатуру напрямів, яку ми характеризували у пропонованій публікації. На нашу думку, у Польщі добре інтегровано принципи міждисциплінарного навчання, де фахівці з інформації навчаються не тільки за напрямами інформаційно-бібліотечного профілю, але й на факультетах точних наук, географічних факультетах (як приклад – згадані у статті геоінформатика та геоінформація) тощо.

Заявлена проблематика має широкі перспективи подальших досліджень. Додільним було б проведення порівняльної характеристики навчальних планів та програм підготовки інформаційних і бібліотечних працівників у Польщі, аналізу досвіду та навчально-методичного забезпечення викладання окремих дисциплін, діяльності приватних закладів вищої освіти у сфері підготовки здобувачів інформаційно-бібліотечного профілю, огляду основних етапів становлення інформаційно-бібліотечної освіти у Польщі та ін.

СПИСОК БІБЛІОГРАФІЧНИХ ПОСИЛАНЬ

- Воскобойнікова-Гузєва, О. В. (2017, 25–27 травня). Європейські центри підготовки фахівців інформаційно-бібліотечної справи. В *Удосконалення інформаційно-ресурсного забезпечення освіти і науки в умовах євроінтеграції* [Матеріали конференції] (с. 26–29). Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна» Білоцерківський інститут економіки та управління.
- Гуменчук, А. (2022). Історичні трансформації системи вищої бібліотечної освіти в Польщі. *Український журнал з бібліотекознавства та інформаційних наук*, 9, 116–124. <https://doi.org/10.31866/2616-7654.9.2022.259183>
- Нестеренко, І. Б. (2015). *Модернізація вищої освіти: польський урок* [Монографія] (О. А. Заболотна, ред.). АЛІМІ.
- Русинська-Гертих, Г. (2015). Ринок праці і підготовка бібліотекарів у Польщі (на прикладі Інституту наукової інформації та бібліотекознавства Вроцлавського університету) (Л. Сирота, пер.). *Вісник Львівського університету. Серія: Книгознавство, бібліотекознавство та інформаційні технології*, 10, 98–106.
- Drzewiecki, B., & Pieczka, A. (2019). Wzmocnienie roli nauk o informacji w dydaktyce archiwistyki – próba oceny funkcjonowania kierunku studiów Infobrokerstwo, zarządzanie dokumentacją i archiwistyka na Uniwersytecie Pedagogicznym w Krakowie. *Archeion*, 120, 323–336. <https://doi.org/10.4467/26581264ARC.19.013.11822>
- Fedorowicz-Kruszewska, M. (2016). "iSchools" – nieunikniony etap ewolucji czy koncepcja kształcenia z zakresu informatologii? In K. Domańska, E. Głowacka, & P. Marzec (Eds.), *Oblicza przestrzeni informacyjnej w dobie Web 2.0* (pp. 11–20). Wydawnictwo Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego.
- Gruchała, I., & Stanuła, M. (2013). Kompetencje zawodowe a system praktyk w kształceniu studentów informacji naukowej i bibliotekoznawstwa. *Biblioteka*, 17(26), 169–193. <https://doi.org/10.14746/b.2013.17.9>
- Gruszka, Z. (2020). Institutional contexts of LIS education in Poland. *Education for Information*, 36(4), 457–469. <https://doi.org/10.3233/EFI-190291>
- Hofman, I. (2019). Paradygmaty nowej dyscypliny. *Studia Medioznawcze*, 20(4), 308–317. <https://doi.org/10.33077/uw.24511617.ms.2019.4.163>

- Institucje systemu szkolnictwa wyższego i nauki.* (n.d.). RAD-on. Retrieved December 1, 2023, from <https://radon.nauka.gov.pl/dane/institucje-systemu-szkolnictwa-wyzszego-i-nauki?kind=10&statusCodes=1&pageNumber=1&pageSize=50&fieldName=name&sortOrder=ASC>
- Instytut Badań Informacji i Komunikacji. (n.d.). *Architektura informacji.* Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu Wydział Filozofii i Nauk Społecznych. Retrieved December 2, 2023, from <https://www.ibik.umk.pl/studia/architektura-informacji/>
- Instytut Historii. (n.d.-a). *Archiwistyka i zarządzanie dokumentacją.* Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie. Retrieved December 1, 2023, from <https://historia.wnhs.uksw.edu.pl/slider-glowny/archiwistyka-i-zarzadzanie-dokumentacja/>
- Instytut Historii. (n.d.-b). *Oferta studiów: kierunek Infobrokerstwo i nowoczesna biurowość (bezpłatne dzienne studia I stopnia, kierunek praktyczny).* Uniwersytet w Siedlcach. Retrieved December 1, 2023, from <https://ih.uws.edu.pl/63-artykuly-w-jezyku-polskim/2079-infobrokerstwo-i-nowoczesna-biurowosc>
- Instytut Nauk o Informacji. (n.d.). *Studia stacjonarne.* Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie. Retrieved December 1, 2023, from <https://inoi.up.krakow.pl/rekrutacja/studia-stacjonarne/>
- Instytut Nauk o Komunikacji Społecznej i Mediach. (n.d.). *Public relations i zarządzanie informacją.* Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej. Retrieved December 1, 2023, from <https://www.umcs.pl/pl/public-relations-i-zarzadzanie-informacja,19582.htm>
- Instytut Studiów Informatycznych. (n.d.-a). *Elektroniczne przetwarzanie informacji. Oferta studiów pierwszego i drugiego stopnia.* Uniwersytet Jagielloński w Krakowie. Retrieved December 2, 2023, from <https://isi.uj.edu.pl/rekrutacja/elektroniczne-przetwarzanie-informacji>
- Instytut Studiów Informatycznych. (n.d.-b). *Informacje podstawowe.* Uniwersytet Jagielloński w Krakowie. Retrieved December 2, 2023, from <https://isi.uj.edu.pl/o-instytucie/podstawowe-informacje>
- Katedra Informatologii i Bibliologii. (n.d.). *Nasze kierunki.* Uniwersytet Łódzki. Retrieved December 2, 2023, from <https://www.kiib.uni.lodz.pl/strefa-kandydata/nasze-kierunki>
- Król, M. B. (2020). Nowe kierunki kształcenia w instytutach bibliotekoznawczych uniwersytetów polskich. Studium przypadku: Instytut Nauk o Informacji Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Studia ad Bibliothecarum Scientiam Pertinentia*, 18, 352–369.
- Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego. (2023). *Wykaz uczelni publicznych nadzorowanych przez ministra właściwego ds. szkolnictwa wyższego i nauki – publiczne uczelnie akademickie.* gov.pl. Retrieved December 25, 2023, from <https://www.gov.pl/web/nauka/wykaz-uczelni-publicznych-nadzorowanych-przez-ministra-wlasciwego-ds-szkolnictwa-wyzszego-i-nauki-publiczne-uczelnie-akademickie>
- Piotrowski, D. M. (2012). Ciekawe oferty edukacyjne polskich instytutów i katedr bibliotekoznawstwa. *Biuletyn EBIB*, 7(134), 1–13.
- Studia prowadzone na określonym kierunku.* (n.d.). RAD-on. Retrieved December 1, 2023, from <https://radon.nauka.gov.pl/dane/studia-prowadzone-na-okreslonym-kierunku?name=Bibliotekarstwo&pageNumber=1>
- Tokarska, A. (2016). Nauka o informacji a nauki humanistyczne w kontekście akademickiego kształcenia pracowników informacji. In W. Babik (Ed.), *Nauka o informacji* (pp. 655–664). Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich.
- Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy. (n.d.). *Katedra Prasoznawstwa i Informatologii.* Retrieved December 1, 2023, from <https://prasoznawstwo.ukw.edu.pl/jednostka/katedra-prasoznawstwa-i-informatologii/>
- Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu Wydział Nauk Historycznych. (n.d.). *Archiwistyka i zarządzanie dokumentacją.* Retrieved December 2, 2023, from <https://www.wnh.umk.pl/kandydat/archiwistyka-i-zarzadzanie-dokumentacja/>

Український журнал з бібліотекознавства та інформаційних наук. Випуск 13 (2024)
Ukrainian Journal on Library and Information Science. Issue 13 (2024)

- Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu. (n.d.-a). *Kierunek: architektura informacji (s1)*. Retrieved December 2, 2023, from https://www.umk.pl/kandydaci/informacje/?id=20170504143002&id_kierunku=131
- Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu. (n.d.-b). *Kierunek: architektura informacji (s2)*. Retrieved December 2, 2023, from https://www.umk.pl/kandydaci/informacje/?id=20190423094206&id_kierunku=263
- Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu. (n.d.-c). *Kierunek: archiwistyka i zarządzanie dokumentacją (s1)*. Retrieved December 2, 2023, from https://www.umk.pl/kandydaci/informacje/?id=20170504144535&id_kierunku=133
- Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu. (n.d.-d). *Kierunek: archiwistyka i zarządzanie dokumentacją (s2)*. Retrieved December 2, 2023, from https://www.umk.pl/kandydaci/informacje/?id=20200418123041&id_kierunku=132
- Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie. (n.d.). *Studia stacjonarne*. Retrieved December 3, 2023, from <https://uwm.edu.pl/ksztalcenie/studia-stacjonarne>
- Uniwersytet Wrocławski. (n.d.-a). *Informacja naukowa i bibliotekoznawstwo. I stopnia stacjonarne*. Retrieved December 4, 2023, from <https://rekrutacja.uni.wroc.pl/kierunek/informacja-naukowa-i-bibliotekoznawstwo-i-stopnia-stacjonarne/>
- Uniwersytet Wrocławski. (n.d.-b). *Informacja naukowa i bibliotekoznawstwo. II stopnia stacjonarne*. Retrieved December 4, 2023, from <https://rekrutacja.uni.wroc.pl/kierunek/informacja-naukowa-i-bibliotekoznawstwo-ii-stopnia-stacjonarne/>
- Uniwersytet Wrocławski. (n.d.-c). *Publikowanie cyfrowe i sieciowe. I stopnia stacjonarne*. Retrieved December 4, 2023, from <https://rekrutacja.uni.wroc.pl/kierunek/publikowanie-cyfrowe-i-sieciowe-i-stopnia-stacjonarne/>
- Uniwersytet Wrocławski. (n.d.-d). *Publikowanie cyfrowe i sieciowe. II stopnia stacjonarne*. Retrieved December 4, 2023, from <https://rekrutacja.uni.wroc.pl/kierunek/publikowanie-cyfrowe-i-sieciowe-ii-stopnia-stacjonarne/>
- Uniwersytet Wrocławski. (n.d.-e). *Zarządzanie informacją. II stopnia stacjonarne*. Retrieved December 4, 2023, from <https://rekrutacja.uni.wroc.pl/kierunek/zarzadzanie-informacja-ii-stopnia-stacjonarne/>
- Wydział Dziennikarstwa Informacji i Bibliologii Uniwersytet Warszawski. (n.d.-a). *Opis kierunku. Architektura przestrzeni informacyjnych (studia licencjackie / stacjonarne)*. Retrieved December 5, 2023, from <https://www.wdib.uw.edu.pl/studenci/studia-licencjackie/architektura-przestrzeni-informacyjnych/stacjonarne/opis-kierunku>
- Wydział Dziennikarstwa Informacji i Bibliologii Uniwersytet Warszawski. (n.d.-b). *Opis kierunku. Informacja naukowa i bibliotekoznawstwo (studia licencjackie / stacjonarne)*. Retrieved December 5, 2023, from <https://www.wdib.uw.edu.pl/studenci/studia-licencjackie/informacja-naukowa-i-bibliotekoznawstwo/stacjonarne/opis-kierunku>
- Wydział Humanistyczny Uniwersytet Śląski w Katowicach. (n.d.-a). *Architektura informacji*. Retrieved December 6, 2023, from <https://us.edu.pl/wydzial/wh/kierunki-studiow/architektura-informacji/>
- Wydział Humanistyczny Uniwersytet Śląski w Katowicach. (n.d.-b). *Informacja naukowa i bibliotekoznawstwo*. Retrieved December 6, 2023, from <https://us.edu.pl/wydzial/wh/kierunki-studiow/informacja-naukowa-i-bibliotekoznawstwo/>
- Zintegrowany System Kwalifikacji. (n.d.). *Polska Rama Kwalifikacji*. Retrieved December 2, 2023, from <https://kwalifikacje.gov.pl/o-zsk/polska-rama-kwalifikacji>

REFERENCES

- Department of Information, Library and Book Science. (n.d.). *Nasze kierunki* [Our directions]. University of Lodz. Retrieved December 2, 2023, from <https://www.kiib.uni.lodz.pl/strefa-kandydata/nasze-kierunki> [in Polish].
- Drzewiecki, B., & Pieczka, A. (2019). Wzmocnienie roli nauk o informacji w dydaktyce archiwistyki – próba oceny funkcjonowania kierunku studiów Infobrokerstwo, zarządzanie dokumentacją i archiwistyka na Uniwersytecie Pedagogicznym w Krakowie [Strengthening the role of information science in archival science didactics – an attempt of evaluation of information brokering, records management and archival studies major at Pedagogical University of Cracow]. *Archeion*, 120, 323–336. <https://doi.org/10.4467/26581264ARC.19.013.11822> [in Polish].
- Faculty of Humanities University of Silesia in Katowice. (n.d.-a). *Architektura informacji* [Information architecture]. Retrieved December 6, 2023, from <https://us.edu.pl/wydzial/wh/kierunki-studiow/architektura-informacji/> [in Polish].
- Faculty of Humanities University of Silesia in Katowice. (n.d.-b). *Informacja naukowa i bibliotekoznawstwo* [Scientific information and library science]. Retrieved December 6, 2023, from <https://us.edu.pl/wydzial/wh/kierunki-studiow/informacja-naukowa-i-bibliotekoznawstwo/> [in Polish].
- Faculty of Journalism, Information and Book Studies University of Warsaw. (n.d.-a). *Opis kierunku. Architektura przestrzeni informacyjnych (studia licencjackie / stacjonarne)* [Description of the direction. Architecture of information spaces (undergraduate / full-time studies)]. Retrieved December 5, 2023, from <https://www.wdib.uw.edu.pl/studenci/studia-licencjackie/architektura-przestrzeni-informacyjnych/stacjonarne/opis-kierunku> [in Polish].
- Faculty of Journalism, Information and Book Studies University of Warsaw. (n.d.-b). *Opis kierunku. Informacja naukowa i bibliotekoznawstwo (studia licencjackie / stacjonarne)* [Description of the direction. Scientific information and library science (undergraduate / full-time studies)]. Retrieved December 5, 2023, from <https://www.wdib.uw.edu.pl/studenci/studia-licencjackie/informacja-naukowa-i-bibliotekoznawstwo/stacjonarne/opis-kierunku> [in Polish].
- Fedorowicz-Kruszewska, M. (2016). "iSchools" – nieunikniony etap ewolucji czy koncepcja kształcenia z zakresu informatologii? ["iSchools" – an inevitable evolutionary step or an information science education concept?] In K. Domańska, E. Głowacka, & P. Marzec (Eds.), *Oblicza przestrzeni informacyjnej w dobie Web 2.0* [Faces of the information space in the era of Web 2.0] (pp. 11–20). Wydawnictwo Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego [in Polish].
- Gruchała, I., & Stanuła, M. (2013). Kompetencje zawodowe a system praktyk w kształceniu studentów informacji naukowej i bibliotekoznawstwa [Professional competences vs. traineeship system in education of students of research information and librarianship]. *Biblioteka*, 17(26), 169–193. <https://doi.org/10.14746/b.2013.17.9> [in Polish].
- Gruszka, Z. (2020). Institutional contexts of LIS education in Poland. *Education for Information*, 36(4), 457–469. <https://doi.org/10.3233/EFI-190291> [in English].
- Hofman, I. (2019). Paradygmaty nowej dyscypliny [Paradigms of a new discipline]. *Media Studies*, 20(4), 308–317. <https://doi.org/10.33077/uw.24511617.ms.2019.4.163> [in Polish].
- Humenchuk, A. (2022). Istorychni transformatsii systemy vyshchoi bibliotechnoi osvity v Polshchi [Historical transformations of the higher library education system in Poland]. *Ukrainian Journal on Library and Information Science*, 9, 116–124. <https://doi.org/10.31866/2616-7654.9.2022.259183> [in Ukrainian].
- Institute of History. (n.d.-a). *Archiwistyka i zarządzanie dokumentacją* [Archival science and document management]. Cardinal Stefan Wyszyński University in Warsaw. Retrieved

Український журнал з бібліотекознавства та інформаційних наук. Випуск 13 (2024)
 Ukrainian Journal on Library and Information Science. Issue 13 (2024)

- December 1, 2023, from <https://historia.wnhs.uksw.edu.pl/slider-glowny/archiwistyka-i-zarzadzanie-dokumentacja/> [in Polish].
- Institute of History. (n.d.-b). *Oferta studiów: kierunek Infobrokerstwo i nowoczesna biurowość (bezpłatne dzienne studia I stopnia, kierunek praktyczny)* [Study offer: Information brokerage and modern office management (free full-time first-cycle studies, practical field)]. University of Siedlce. Retrieved December 1, 2023, from <https://ih.uws.edu.pl/63-artykuly-w-jezyku-polskim/2079-infobrokerstwo-i-nowoczesna-biurowosc> [in Polish].
- Institute of Information and Communication Research. (n.d.). *Architektura informacji* [Information architecture]. Nicolaus Copernicus University in Toruń Faculty of Philosophy and Social Sciences. Retrieved December 2, 2023, from <https://www.ibik.umk.pl/studia/architektura-informacji/> [in Polish].
- Institute of Information Sciences. (n.d.). *Studia stacjonarne* [Full-time studies]. University of the National Education Commission, Krakow. Retrieved December 1, 2023, from <https://inoi.up.krakow.pl/rekrutacja/studia-stacjonarne/> [in Polish].
- Institute of Information Studies. (n.d.-a). *Elektroniczne przetwarzanie informacji. Oferta studiów pierwszego i drugiego stopnia* [Electronic information processing. Offer of first and second cycle studies]. Jagiellonian University in Kraków. Retrieved December 2, 2023, from <https://isi.uj.edu.pl/rekrutacja/elektroniczne-przetwarzanie-informacji> [in Polish].
- Institute of Information Studies. (n.d.-b). *Informacje podstawowe* [Basic information]. Jagiellonian University in Kraków. Retrieved December 2, 2023, from <https://isi.uj.edu.pl/o-instytucie/podstawowe-informacje> [in Polish].
- Institute of Social Communication and Media Sciences. (n.d.). *Public relations i zarządzanie informacją* [Public relations and information management]. Maria Curie-Skłodowska University. Retrieved December 1, 2023, from <https://www.umcs.pl/pl/public-relations-i-zarzadzanie-informacja,19582.htm> [in Polish].
- Institucje systemu szkolnictwa wyższego i nauki* [Institutions of the higher education and science system]. (n.d.). RAD-on. Retrieved December 1, 2023, from <https://radon.nauka.gov.pl/dane/institucje-systemu-szkolnictwa-wyzszego-i-nauki?kind=10&statusCodes=1&pageNumber=1&pageSize=50&fieldName=name&sortOrder=ASC> [in Polish].
- Integrated Qualifications System. (n.d.). *Polska Rama Kwalifikacji* [Polish Qualifications Framework]. Retrieved December 2, 2023, from <https://kwalifikacje.gov.pl/o-zsk/polska-rama-kwalifikacji> [in Polish].
- Kazimierz Wielki University in Bydgoszcz. (n.d.). *Katedra Prasoznawstwa i Informatologii* [Department of Press and Information Technology]. Retrieved December 1, 2023, from <https://prasoznawstwo.ukw.edu.pl/jednostka/katedra-prasoznawstwa-i-informatologii/> [in Polish].
- Król, M. B. (2020). Nowe kierunki kształcenia w instytutach bibliotekoznawczych uniwersytetów polskich. Studium przypadku: Instytut Nauk o Informacji Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie [New fields of study at the library science institutes of Polish universities. Case study: Institute of Information Sciences of the Pedagogical University in Krakow]. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Studia ad Bibliothecarum Scientiam Pertinentia*, 18, 352–369 [in Polish].
- Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego. (2023). *Wykaz uczelni publicznych nadzorowanych przez ministra właściwego ds. szkolnictwa wyższego i nauki – publiczne uczelnie akademickie* [List of state universities subordinated to the minister responsible for higher education and science – state academic universities]. gov.pl. Retrieved December 25, 2023, from <https://www.gov.pl/web/nauka/wykaz-uczelni-publicznych-nadzorowanych-przez-ministra-wlasciwego-ds-szkolnictwa-wyzszego-i-nauki-publiczne-uczelnie-akademickie> [in Polish].
- Nesterenko, I. B. (2015). *Modernizatsiia vyshchoi osvity: polskyyi urok* [Modernization of higher education: the Polish lesson] [Monograph] (O. A. Zabolotna, Ed.). ALMI [in Ukrainian].
- Nicolaus Copernicus University in Toruń Faculty of History. (n.d.). *Archiwistyka i zarządzanie dokumentacją* [Archival science and document management]. Retrieved December 2, 2023,

- from <https://www.wnh.umk.pl/kandydat/archiwistyka-i-zarzadzanie-dokumentacja/> [in Polish].
- Nicolaus Copernicus University in Toruń. (n.d.-a). *Kierunek: architektura informacji (s1)* [Direction: information architecture (s1)]. Retrieved December 2, 2023, from https://www.umk.pl/kandydaci/informacje/?id=20170504143002&id_kierunku=131 [in Polish].
- Nicolaus Copernicus University in Toruń. (n.d.-b). *Kierunek: architektura informacji (s2)* [Direction: information architecture (s2)]. Retrieved December 2, 2023, from https://www.umk.pl/kandydaci/informacje/?id=20190423094206&id_kierunku=263 [in Polish].
- Nicolaus Copernicus University in Toruń. (n.d.-c). *Kierunek: archiwistyka i zarządzanie dokumentacją (s1)* [Direction: archival science and documentation management (s1)]. Retrieved December 2, 2023, from https://www.umk.pl/kandydaci/informacje/?id=20170504144535&id_kierunku=133 [in Polish].
- Nicolaus Copernicus University in Toruń. (n.d.-d). *Kierunek: archiwistyka i zarządzanie dokumentacją (s2)* [Direction: archival science and documentation management (s2)]. Retrieved December 2, 2023, from https://www.umk.pl/kandydaci/informacje/?id=20200418123041&id_kierunku=132 [in Polish].
- Piotrowski, D. M. (2012). Ciekawe oferty edukacyjne polskich instytutów i katedr bibliotekoznawstwa [Interesting educational offers of Polish institutes and departments of library science]. *Biuletyn EBIB*, 7(134), 1–13 [in Polish].
- Rusynska-Giertykh, H. (2015). Rynok pratsi i pidhotovka bibliotekariv u Polshchi (na prykladni Instytutu naukovi informatsii ta bibliotekoznavstva Vrotslavskoho universytetu) [Labor market and professional training of librarians in Poland (case study of the Institute of Scientific Information and Library Studies of the Wrocław University)] (L. Syrota, Trans.). *Visnyk of the Lviv University. Series Bibliology, library studies and informtions tehnologies*, 10, 98–106 [in Ukrainian].
- Studia prowadzone na określonym kierunku* [Studies conducted in a specific field]. (n.d.). RAD-on. Retrieved December 1, 2023, from <https://radon.nauka.gov.pl/dane/studia-prowadzone-na-okreslonym-kierunku?name=Bibliotekarstwo&pageNumber=1> [in Polish].
- Tokarska, A. (2016). Nauka o informacji a nauki humanistyczne w kontekście akademickiego kształcenia pracowników informacji [Information science and the humanities in the context of academic training of information professionals]. In W. Babik (Ed.), *Nauka o informacji* [Information science] (pp. 655–664). Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich [in Polish].
- University of Warmia and Mazury in Olsztyn. (n.d.). *Studia stacjonarne* [Full-time studies]. Retrieved December 3, 2023, from <https://uwm.edu.pl/ksztalcenie/studia-stacjonarne> [in Polish].
- University of Wrocław. (n.d.-a). *Informacja naukowa i bibliotekoznawstwo. I stopnia stacjonarne* [Scientific information and library science. 1st degree full-time studies]. Retrieved December 4, 2023, from <https://rekrutacja.uni.wroc.pl/kierunek/informacja-naukowa-i-bibliotekoznawstwo-i-stopnia-stacjonarne/> [in Polish].
- University of Wrocław. (n.d.-b). *Informacja naukowa i bibliotekoznawstwo. II stopnia stacjonarne* [Scientific information and library science. 2nd cycle full-time studies]. Retrieved December 4, 2023, from <https://rekrutacja.uni.wroc.pl/kierunek/informacja-naukowa-i-bibliotekoznawstwo-ii-stopnia-stacjonarne/> [in Polish].
- University of Wrocław. (n.d.-c). *Publikowanie cyfrowe i sieciowe. I stopnia stacjonarne* [Digital and online publishing. 1st degree full-time studies]. Retrieved December 4, 2023, from <https://rekrutacja.uni.wroc.pl/kierunek/publikowanie-cyfrowe-i-sieciowe-i-stopnia-stacjonarne/> [in Polish].
- University of Wrocław. (n.d.-d). *Publikowanie cyfrowe i sieciowe. II stopnia stacjonarne* [Digital and web publishing. 2nd cycle full-time studies]. Retrieved December 4, 2023, from

Український журнал з бібліотекознавства та інформаційних наук. Випуск 13 (2024)
 Ukrainian Journal on Library and Information Science. Issue 13 (2024)

- <https://rekrutacja.uni.wroc.pl/kierunek/publikowanie-cyfrowe-i-sieciowe-ii-stopnia-stacjonarne/> [in Polish].
 University of Wrocław. (n.d.-e). *Zarządzanie informacją. II stopnia stacjonarne* [Information management. 2nd cycle full-time studies]. Retrieved December 4, 2023, from <https://rekrutacja.uni.wroc.pl/kierunek/zarzadzanie-informacja-ii-stopnia-stacjonarne/> [in Polish].
- Voskoboinikova-Huzieva, O. V. (2017, May 25–27). Yevropeiski tsenry pidhotovky fakhivtsiv informatsiino-bibliotechnoi spravy [European training centers for information and library specialists]. In *Udoskonalennia informatsiino-resursnoho zabezpechennia osvity i nauky v umovakh yevrointehratsii* [Improvement of information and resource provision of education and science in the conditions of European integration] [Conference proceedings] (pp. 26–29). Open International University of Human Development "Ukraine" Bila Tserkva Institute of Economics and Management [in Ukrainian].

UDC 02+001.102]:004.77:378.4(438)"20"

Iryna Petrova,
*PhD in Historical Sciences,
 Associate Professor of the Department
 of Information Activity,
 Mariupol State University
 (Kyiv, Ukraine)
 e-mail: i.petrova@mu.edu.ua
 ORCID: 0000-0002-9032-3203*

Yevhen Horb,
*Master's degree student,
 Mariupol State University
 (Kyiv, Ukraine),
 visiting researcher of the French Research Centre
 in Humanities and Social Sciences
 (Prague, the Czech Republic)
 e-mail: e.gorb@mu.edu.ua
 ORCID: 0000-0002-9782-9194*

TRAINING OF SPECIALISTS IN THE FIELD OF INFORMATION AND LIBRARY SCIENCE IN POLISH UNIVERSITIES (EXPERIENCE OF THE FIRST DECADES OF THE 21st CENT.)

The aim of the article is to review the areas of training specialists in library and information science in higher education institutions of Poland at the beginning of the 21st cent.

Research methods. The offered research is based on the analytical and synthetic analysis of scientific publications by leading Polish scientists who studied the issues of higher library and information education. The author's presentation of the current state of university education in the information and library sphere in Poland is based on the processing of materials from the official web portals of higher education establishments that provide specialised training for their applicants. Among a complex of special research methods, the method of content analysis is used to identify the views of certain scientists on the problems of development of information and library education in Poland.

The scientific novelty of the article lies in the formulation of the problem that is practically unresearched in Ukrainian science, and requires studying in view of the practical significance of the Polish experience in reforming higher education of the information and library sphere.

Main conclusions. In the process of this research, it is found that in Poland the process of transforming the training of information and library specialists in accordance with the needs of modern information society has not yet been completed. There are still scientific discussions on optimising the nomenclature of the training areas at universities, as well as variants of creating interdisciplinary specialities are being considered, some of which have been tested for several years in some higher education institutions. The analysis of the official websites of 11 state universities in Poland has highlighted tendencies toward a rapid reduction in the classical programmes of training in the field of information and library science, which is primarily caused by the demands of potential employers and the increased integration of the latest technologies into all spheres of society activity.

Keywords: Poland; Polish universities; higher education; library education; information education; specialists in information and library science; areas of study.

Стаття надійшла до редакції 11.12.2023 р.